

2016-03-15

Remissvar på Särskilda satsningar på ungas & äldres hälsa, Ds 2015:59, S2015/07820/FS

Privattandläkarna är en branschorganisation för den privata tandvården i Sverige. Som sådan representerar vi vårdgivare inom tandvården. Privattandläkarna är den enda organisation inom tandvården som företräder privata vårdgivare och har betalande företagsmedlemmar.

Sammanfattning

Privattandläkarna väljer att bara kommentera de förslag som rör förändringar gällande tandvården. Privattandläkarna anser inte att förslaget att höja åldern för den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården kommer att ge den effekt som är tänkt. Berörd åldersgrupp har generellt en bra tandhälsa och besöker tandvården vid behov. Enligt utredningen "Ett tandvårdsstöd för alla" förändras inte heller äldre ungdomars besöksfrekvens hos tandvården om tandvården blir avgiftsfri. Privattandläkarna delar bedömningen att det finns ungdomar som inte besöker tandvården i den omfattning som skulle behövas. Vår bedömning är dock att det istället för en generell förändring behövs riktade stödinsatser för dessa individer.

Privattandläkarnas synpunkter på förslag i avsnitt 5.4 Avgiftsfri tandvård för barn och unga

Förslag: Tandvårdslagen (1985:125) ska ändras i två steg. Ändringarna innebär att folktandvården ska svara för regelbunden och fullständig tandvård för barn och unga till och med det år då de fyller 21 år respektive till och med det år då de fyller 23 år. Lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd ska ändras i två steg. Ändringarna innebär att statligt tandvårdsstöd får lämnas för tandvårdsåtgärder som slutförs från och med det år då patienten fyller 22 år respektive 24 år.

Privattandläkarnas synpunkter: Privattandläkarna avstyrker förslaget.

Svensk tandvård är välfungerande och är mycket uppskattad av patienterna. Tandhälsan hos befolkningen är god och flertalet är mycket nöjda med sin tandvård, tandvården är den mest uppskattade samhällstjänsten enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI). Patienterna har stor möjlighet att välja den tandläkare de vill och tandvården har bra förutsättningar för att kunna leverera tandvård med hög kvalitet. Utredningen "Ett tandvårdsstöd för alla" visar också att det nuvarande statliga tandvårdsstödet är ändamålsenligt och att mest stöd går till patienterna med stora tandvårdsbehov. Privattandläkarna anser därför att det är olyckligt att förändra de grundläggande förutsättningarna för tandvården och ansvarsfördelningen mellan stat och landsting.

Målet för tandvården är god tandhälsa och tandvård på lika villkor för hela befolkningen. Det är idag skillnader i besöksfrekvens mellan olika åldersgrupper men Privattandläkarna delar promemorians slutsats att skillnaden i besöksfrekvensen mellan olika åldersgrupper i stor utsträckning är naturliga och kan förklaras av skillnader i tandstatus.

Internationellt sett har svenska ungdomar en mycket god tandhälsa och ca en tredjedel av alla 19-åringar är helt kariesfria. De allra flesta barn- och ungdomar har en regelbunden kontakt med den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården och besöker tandvården vid behov. Denna kontakt försätter för de allra flesta efter det år då de fyllt 19 år. Enligt utredningen "Ett tandvårdsstöd för alla" har ungdomar under 24 år den högsta besöksfrekvensen av alla åldersgrupper om hänsyn tas till deras tandvårdsbehov.

Trots ovanstående finns det barn och ungdomar som inte har regelbunden kontakt med tandvården men Privattandläkarnas uppfattning är att dessa ungdomars besöksfrekvens inte påverkas av att tandvården blir kostnadsfri för hela åldersgruppen. Utredningen "Ett tandvårdsstöd för alla" visar att besöksfrekvensen för unga under 24 år är samma i Västra Götaland som i övriga Sverige trots att Västra Götaland har kostnadsfri tandvård upp till 24 år.

Ett annat problem med att höja åldern för den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården till 23 år är att det ersättningssystem, kapitering, som idag tillämpas av landstingen är anpassat utifrån att en betydande andel av patienterna har liknande tandvårdsbehov. Som ovan konstaterats har en stor del av målgruppen små tandvårdsbehov men det finns individer som har stora tandvårdsbehov och andelen med större tandvårdsbehov är större ju äldre åldersgruppen blir. Cirka 10 % av alla under 29 år hade tandvårdskostnader som översteg 3000 kr år 2014. Utöver detta så finns det käk- och munskador som idag täcks av försäkringsbolag men om förslaget i promemorian genomförs kommer detta att täckas av landstingen, vissa av dessa skador har uppkommit tidigare i livet men inte kunnat åtgärdas permanent innan patienten blivit vuxen.

Alternativa förslag på insatser för att förbättra tandhälsan hos befolkningen

Privattandläkarna verkar för goda villkor för tandvården. Privattandläkarna anser att det är en övergripande politisk fråga vilka medel som avsätts för tandvården i budgeten och har ingen uppfattning om detta. Privattandläkarna verkar dock för att de medel som avsätts används på ett effektivt sätt och leder till bättre tandhälsa för befolkningen. Som framgår ovan anser inte Privattandläkarna att förslaget i promemorian leder till att tandhälsan hos yngre förbättras.

Om regeringen vill förbättra tandhälsan hos unga och förstärka insatserna för att nå unga som avstår tandvård trots behov menar Privattandläkarna att det borde vara effektivare med riktade stödinsatser till dem och inte generella insatser som främst når de som redan besöker tandvården.

Om regeringen avser att generellt förstärka stödet till individer som avstår tandvård trots behov så visar ett flertal utredningar att den åldersgrupp som har lägst antal tandläkarbesök utifrån tandvårdsbehov är de som är äldre än 75 år. Ett flertal utredningar visar också att många sköra äldre tappar sin ordinarie tandvårdskontakt och därmed även kontakten med tandvården. Tandhälsan hos sköra äldre kan försämrats fort. Privattandläkarna menar därmed att det finns behov av en analys hur tandvården till sköra äldre kan förbättras.

För Privattandläkarna

Merit Lindberg
Vd

Lars Olsson
Näringspolitisk chef